

Wrocław, 26.01.2026 r.

Dr hab. Marcin Jankowski prof. uczelni
Katedra Chorób Wewnętrznych z Kliniką Koni, Psów i Kotów
Wydział Medycyny Weterynaryjnej
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Recenzja rozprawy doktorskiej

lek. wet. Diany Elżbiety Stopki pt.: „Diagnostyczne i prognostyczne zastosowanie badania cytomorfometrycznego w wybranych nowotworach u psów”.

Podstawę prawną recenzji stanowi pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Weterynarii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 25 listopada 2025 r., powołujące się na uchwałę nr 17/WET-2025/2026 Rady Dyscypliny Weterynarii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie wykonania recenzji rozprawy doktorskiej lek. wet. Diany Elżbiety Stopki.

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska lek. wet. Diany Elżbiety Stopki została wykonana w Katedrze Patologii i Diagnostyki Weterynaryjnej, Instytutu Medycyny Weterynaryjnej, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie pod kierunkiem prof. dr hab. Rafała Sapieryńskiego.

Choroba nowotworowa jest istotnym problem w patologii zwierząt towarzyszących człowiekowi, gdyż stanowi jedną z głównych przyczyn zachorowań i ich śmiertelności. Najnowsze dane statystyczne wskazują, że częstość występowania nowotworów u psów w ostatnich latach wzrasta, przy czym może to wynikać z: rzeczywistego wzrostu zachorowań na chorobę nowotworową, wzrostu populacji psów zagrożonych rozwojem nowotworów (zwiększenie długości życia zwierząt) lub postępowaniem związanym z rozpoznawaniem i leczeniem choroby nowotworowej. Obecnie uważa się, że 25 - 30% populacji psów dotkniętych jest chorobą nowotworową, a w grupie wiekowej 10 lat i powyżej nowotwory są przyczyną śmierci u 40 - 50% osobników tego gatunku zwierząt. Powyższe dane wskazują na fakt, że lekarze weterynarii praktycznie codziennie mają do czynienia z pacjentami onkologicznymi, którzy nierzadko stanowią dla nich wyzwanie diagnostyczne, jak i terapeutyczne. Dodatkowo należy podkreślić, że w związku z dużą różnorodnością nowotworów, możliwością rozwoju praktycznie w każdym narządzie i tkance oraz początkowym przebiegiem bezobjawowym

rozpoznawanie choroby nowotworowej w wielu przypadkach nie jest niemożliwe tylko na podstawie informacji uzyskanych z wywiadu i wyniku badania klinicznego, ale wymaga zastosowania wielu innych dodatkowych metod diagnostycznych takich jak: badania laboratoryjne krwi i moczu, badania obrazowe (RTG, USG, TK, MRI, endoskopia) oraz badania cytologicznego lub histopatologicznego materiału pobranego drogą biopsji. Z klinicznego punktu widzenia ważne jest ciągłe opracowywanie nowoczesnych i coraz bardziej precyzyjnych, a jednocześnie - szybkich, tanich, niepracochłonnych i małoinwazyjnych metod diagnostycznych umożliwiających: wczesne rozpoznanie choroby nowotworowej, różnicowanie zmiany nowotworowej od nienowotworowej, różnicowanie zmiany nowotworowej złośliwej od zmiany nowotworowej niezłośliwej oraz ocenę stopnia złośliwości, co w konsekwencji umożliwi podjęcie odpowiedniego leczenia oraz określi rokowanie.

W związku z powyższym temat pracy doktorskiej dotyczący zastosowania diagnostycznego i prognostycznego badania cytomorfometrycznego w wybranych nowotworach u psów uważam za aktualny, a podjęcie badań w tym zakresie uzasadnione, zarówno w aspekcie poznawczym, jak i przydatności dla praktyki klinicznej.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska liczy 157 strony wydruku komputerowego, zawiera 125 pozycji piśmiennictwa, 12 tabel, 38 rycin, w tym 20 w postaci fotografii. Układ rozprawy doktorskiej jest typowy dla tego rodzaju prac i zawiera: Streszczenie w języku angielskim, Wstęp, Cele, zakres pracy oraz hipotezy badawcze; Materiały i metodykę badań, Wyniki, Dyskusję, Wnioski, Bibliografię oraz Aneks. Numeracja poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów oraz wykaz stosowanych skrótów poprzedzający „Wstęp” ułatwia orientowanie się w dysertacji, a przez to również jej recenzję. Sugeruję jednak, aby spis zastosowanych w pracy skrótów uzupełnić o wszystkie skróty, które użyto w tekście rozprawy doktorskiej (brakujące skróty: RTG, CT, IHC, ICC, NP, ND, SCC, BCC, AGASACA, CTVT, HCI, N/Cell, N/Cyt, HE, LS, FF, NACV, CHOP) oraz zmienić: tytuł kolumny pierwszej w tabeli wyjaśniającej wykorzystane skróty z „Rozwinięcie po angielsku” na „Nazwa angielska” oraz tytuł kolumny drugiej w tabeli wyjaśniającej wykorzystane skróty z „Rozwinięcie po polsku” na „Nazwa polska”. Ponadto w w/w tabeli w kolumnie z wyjaśnieniem skrótów w języku polskim określenie: „jądro” (wiersz: 2, 3, 4, 5, 9, 13, 14, 15, 16) jest nieprecyzyjne, powinno być: „jądro komórkowe”. Proponuję również nieco zmodyfikować numerację rozdziałów i podrozdziałów dysertacji, gdzie rozdział „Zastosowanie cytomorfometrii w onkologii weterynaryjnej – przegląd literatury” powinien być podrozdziałem rozdziału „Wstęp”, a nie osobnym rozdziałem. Dodatkowo „Spis rycin”, „Spis tabel” oraz streszczenie w języku angielskim powinny być umieszczone na końcu rozprawy doktorskiej.

Na początku „Wstępu” w podrozdziale „Rozpoznawanie i rokowanie w przebiegu procesów patologicznych analizowanych w pracy własnej” Autorka przybliży czytelnikowi informacje dotyczące sposobów rozpoznawania oraz oceny czynników prognostycznych dla

takich chorób jak: nowotwory jamy nosowej, niespecyficzne zapalenie jamy nosowej, grzybicze zapalenie jamy nosowej, chłoniak oraz mastocytoma.

Na szczególną uwagę zasługuje jednak następna część „Wstępu”, czyli podtytuł „Cytomorfometria”, w którym w bardzo dokładny i jasny sposób przedstawiono - definicje pojęć takich jak: morfometria, histomorfometria i cytomorfometria; podział morfometrii na dwie metody; sprzęt potrzebny do wykonania tego typu badań; parametry jakie można ocenić przy pomocy morfometrii, czyli: pole powierzchni, długość, szerokość, średnica, promień, objętość, współczynniki eliptyczności i wymiar fraktalny komórek oraz organelli komórkowych; warunki jakie muszą być spełnione, aby badanie cytomorfometryczne było miarodajne oraz zalety i wady badania cytomorfometrycznego. Na uwagę zasługuje również rozdział „Zastosowanie cytomorfometrii w onkologii weterynaryjnej – przegląd literatury”, w którym Autorka w dokładny sposób przedstawiła informacje na temat dotychczasowego zastosowania cytomorfometrii w rozpoznawaniu i ocenie rokowania dla różnych typów nowotworów występujących u psów. Jest to niewątpliwie podstawa dla wykonanych przez Autorkę badań.

Na podstawie informacji zawartych w tym rozdziale należy stwierdzić, że Doktorantka wykazała się bardzo dobrą znajomością zagadnień związanych z tematem rozprawy doktorskiej. Zawarty we wstępie przegląd piśmiennictwa w pełni stwarza podstawę do sformułowania celów podjętych badań.

Uwagi dotyczące rozdziałów: „Wstęp” i „Zastosowanie cytomorfometrii w onkologii weterynaryjnej – przegląd literatury”:

- proponuję zmienić nazwę tytułu 2.1.1. (str. 19) na: „Wybrane nowotwory jamy nosowej, nieswoiste zapalenie jamy nosowej oraz grzybicze zapalenie jamy nosowej u psów”, gdyż tytuł „Zmiany rozrostowe w jamie nosowej...” sugeruje opis wyłącznie zmian nowotworowych lub polipów;
- w opisie objawów klinicznych występujących przy chorobach jamy nosowej psów, na drugim miejscu wymieniono „kaszel” (str. 19), co sugeruje, że jest on jednym z głównych objawów tych chorób – moim zdaniem kaszel jest bardzo rzadkim objawem występującym w przypadku chorób jamy nosowej, częściej wskazuje on na choroby krtani, tchawicy, oskrzeli, płuc i opłucnej;
- określenie: „...wyływ surowiczo-ropny...” (str. 19) sugeruje, że tylko ten rodzaj wyływu występuje w przypadku chorób jamy nosowej, proponuję zastąpić to określenie przez: „wyływ z nosa o różnym charakterze” i następnie można wymienić różne rodzaje wyływu;
- wśród najczęściej wymienionych chorób nosa psów moim zdaniem brakuje ciał obcych, wprawdzie nie są one tematem pracy, ale one również często powodują zaburzenia związane z nosem psów, mogą np. być pierwotną przyczyną grzybiczego zapalenia jamy nosowej;
- jakość ryciny 2 (str. 20) budzi pewną wątpliwość - gdyby nie opis, trudno byłoby się domyślić, że u tego psa występuje krwawienie z nosa;

- wyrażenie: „...zebranie dokładnego wywiadu...” (str. 21) jest truizmem, wywiad przeprowadzany przez lekarza z właścicielem/opiekunem zwierzęcia zawsze powinien być dokładny, a przeprowadzenie niedokładnego wywiadu można uważać za błąd w sztuce lekarskiej;
- należy wyjaśnić, co kryje się pod pojęciem: „... podstawowych parametrów laboratoryjnych...” (str. 21) – jakie to parametry?
- należy wyjaśnić, co kryje się pod pojęciem: „aseptyczne warunki” (str. 21) – raczej trudno zachować aseptyczne warunki przy pobieraniu materiału zakaźnego;
- niezrozumiałe jest określenie „układ komórek” (str. 21), czy chodzi tu o skład komórkowy nacieku zapalnego?
- należy wyjaśnić, jaka jest różnica pomiędzy: „...bezpośrednim rozmazem wydzieliny z jamy nosowej...” i „...pobieraniem materiału za pomocą wymazówki bezpośrednio z jamy nosowej...” (str. 22) – tu i tu pobiera się wydzielinę do badań dodatkowych i wykonuje rozmaz;
- określenie: „narządy teoretycznie pozbawione tkanki limfatycznej” (str. 29) - należy wyjaśnić, co to oznacza, czy posiadają one tkankę limfatyczną, czy też nie;
- nazwa „węzeł chłonny podżuchwowy lewy” (str. 30, ryc. 7) jest nieprawidłowa, gdyż zgodnie z nazewnictwem anatomicznym weterynaryjnym u psów są węzły chłonne żuchwowe, a nie podżuchwowe;
- wyrażenie: „...bez konieczności znieczulenia pacjenta...” (str. 30) proponuję zmienić na: „...w większości przypadków bez konieczności znieczulenia pacjenta...” - istnieje bowiem pewien procent psów, które muszą być znieczulone nawet do biopsji cienkoigłowej;
- wyrażenie: „Badanie histopatologiczne, wiąże się z koniecznością wykonania zabiegu chirurgicznego z pobraniem wycinka tkanki...” (str. 31) – nie do końca jest prawdziwe, ponieważ wykonując biopsję gruboigłową również pobiera się materiał do badania histopatologicznego;
- wyrażenie: „Rozpoznanie mastocytozy opiera się na połączeniu badania klinicznego, cytologicznego, histopatologicznego oraz metod obrazowania...” (str. 33) nie do końca jest prawdziwe, ponieważ każde postępowanie diagnostyczne powinno być rozpoczęte wywiadem z właścicielem/opiekunem zwierzęcia;
- wyrażenie: „low grade” (str. 35, 49) proponuję zmienić na: „o niskim stopniu złośliwości histologicznej”, wyrażenie: „high grade” (str. 35, 49) na: „o wysokim stopniu złośliwości histologicznej”;
- wyrażenie: „...(Patnaik I, Kiupel low grade)...” (str. 35) proponuję zmienić na: „...(w klasyfikacji Patnaik – I stopień, w klasyfikacji Kiupel – niski stopień złośliwości histologicznej)...”;
- wyrażenie: „...nachodzą na siebie lub ulegają całkowitemu uszkodzeniu...” (str. 38) powinno brzmieć: „...nachodzą na siebie i ulegają częściowemu lub całkowitemu uszkodzeniu...”

ponieważ nie zawsze komórki podczas wykonywania preparatu ulegają całkowitemu uszkodzeniu, te częściowo uszkodzone również nie nadają się do oceny;

- podtytuł 3.1. „Przegląd literatury o innych typach nowotworów u psów” (str. 39) jest niepotrzebny;

- w zdaniu: „W obu grupach (nabłonkowej i mezenchymalnej)...” (str. 40) określenie w nawiasie powinno zostać zastąpione określeniem: „I – nowotwory pochodzenia nabłonkowego i II – nowotwory pochodzenia mezenchymalnego”;

- w zdaniu: „...ale także średnią wartość pola powierzchni, obwodu oraz promienia jądra (kolejno: MNA, MNP, MNR)...” (str. 40) – dany skrót powinien być umieszczony w nawiasie po odpowiedniej nazwie, podobnie na stronie: 41, 42 i 44;

- wyrażenia: „...istotne różnice...”, „...istotnie wyższe...”, „...różniły się istotnie...”, „...istotnie różny...”, „...istotnie związane...” (str. 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52) powinno zostać zastąpione przez: „...istotnie statystycznie różnice...”, „...istotnie statystycznie wyższe...”; „...różniły się istotnie statystycznie...”, „...istotnie statystycznie różny...”, „...istotnie statystycznie związane...”;

- proponuję zmienić nazwę tytułu 3.2.3. (str. 52) „Zastosowanie cytomorfometrii w chorobach jamy nosowej u psów”;

- brak w tekście odniesienia do rycin: 3, 4, 5 i 6.

Cel badań został sformułowany poprawnie, jasno i zwięźle. Określony został jako 4 cele:

1. ocena przydatności analizy cytomorfometrycznej jako narzędzia wspomagającego różnicowanie pomiędzy nienowotworowymi zmianami rozrostowymi a nowotworami złośliwymi nabłonka w jamie nosowej u psów;
2. ocena przydatności analizy cytomorfometrycznej w prognozowaniu całkowitego czasu przeżycia u psów z chłoniakiem centroblastycznym;
3. ocena przydatności analizy cytomorfometrycznej w prognozowaniu całkowitego czasu przeżycia u psów z chłoniakiem T-komórkowym wielopostaciowym mieszanym;
4. ocena zastosowania parametrów cytomorfometrycznych jako czynnika wspomagającego analizę występowania przerzutów guza komórek tłuszczowych o niskim stopniu złośliwości histologicznej (I stopień Kiupel, low grade) do regionalnych węzłów chłonnych u psów.

Dodatkowo cele pracy zostały poparte czterema jasno przedstawionymi hipotezami badawczymi.

Uwagi dotyczące rozdziału: „Cele, zakres pracy oraz hipotezy badawcze”:

- w celu nr 1 proponuję zastąpić określenie: „nienowotworowe zmiany rozrostowe” przez określenie: „nieswoiste zapalenie jamy nosowej i grzybicze zapalenie jamy nosowej”; cel ten powinien zatem brzmieć: „ocena przydatności analizy cytomorfometrycznej jako narzędzia

wspomagającego różnicowanie pomiędzy nieswoistym zapaleniem jamy nosowej i grzybiczym zapaleniem jamy nosowej, a nowotworami złośliwymi nabłonka w jamie nosowej u psów”;

- w celu nr 2, w hipotezie badawczej nr 2 oraz w podrozdziale 4.2. „Zakres pracy” określenie: „chłoniak centroblastyczny” jest nieprecyzyjne, powinno być: „chłoniak centroblastyczny wielopostaciowy”;

- w celu nr 4 i w hipotezie badawczej nr 4 określenia umieszczone w nawiasach: „I stopień Kiupel” i „low grade” są niepotrzebne, należy je usunąć;

- w podrozdziale 4.2. „Zakres pracy” określenie: „nienowotworowe rozrosty” (str. 54) proponuję zastąpić przez określenie: „nieswoiste zapalenie jamy nosowej i grzybicze zapalenie jamy nosowej”.

Sposób realizacji postawionych celów pracy opisany został w rozdziale „Materiały i metodyka badań”. Badaniom poddano materiał cytologiczny pochodzący łącznie od 132 psów, różnej rasy, różnej płci oraz w różnym wieku, które podzielono na: psy z wybranymi chorobami jamy nosowej (n = 46), psy z chłoniakiem centroblastycznym wielopostaciowym (n = 35), psy z chłoniakiem T-komórkowym wielopostaciowym mieszanym (n = 24) oraz psy z guzem z komórek tłuszczowych (n = 27). Dodatkowo psy z wybranymi chorobami jamy nosowej podzielono na 3 grupy: grupa I – psy z gruczolakorakiem/rakiem (n = 11), grupa II – psy z niespecyficznym zapaleniem jamy nosowej (n = 25) oraz grupa III – psy z grzybiczym zapaleniem jamy nosowej (n = 10); psy z chłoniakiem centroblastycznym wielopostaciowym także podzielono na 3 grupy: grupa I – psy, które przeżyły do 6 miesięcy (n = 16), grupa II – psy, które przeżyły od 6 do 12 miesięcy (n = 9) oraz grupa III – psy, które przeżyły powyżej 12 miesięcy (n = 10), również psy z chłoniakiem T-komórkowym wielopostaciowym mieszanym podzielono na 3 grupy: grupa I – psy bez zastosowanego leczenia (n = 5), grupa II – psy leczone glikokortykosteroidami (n = 4) oraz grupa III – psy, które poddane zostały chemioterapii (n = 15), natomiast psy z guzem z komórek tłuszczowych podzielono na 2 grupy: grupa I – psy z przerzutami do regionalnych węzłów chłonnych (n = 15) i grupa II – psy bez przerzutów do regionalnych węzłów chłonnych (n = 12). Należy podkreślić, że część doświadczalna została zaplanowana i wykonana prawidłowo. Zwraca uwagę opis: kryteriów kwalifikowania zwierząt do poszczególnych grup badawczych, sposobu pobierania materiału do badań laboratoryjnych, utrwalanie i barwienie preparatów cytologicznych i histologicznych, badanych parametrów cytomorfometrycznych i sposobu ich oceny. Opis przedstawiony w rozdziale „Materiały i metodyka badań” wraz z przedstawionymi wynikami nie pozostawia wątpliwości, że Doktorantka bardzo dobrze opanowała warsztat badawczy w zakresie wystarczającym do oceny wyników badań stanowiących cel przedstawionej do oceny rozprawy doktorskiej.

Uwagi dotyczące rozdziału: „Materiały i metodyka badań”:

- zdanie: „...gdzie wszelkie badania, w tym badanie kliniczne, badania laboratoryjne i inne dodatkowe testy diagnostyczne (biopsja, badanie rentgenowskie, tomografia komputerowa,

badanie endoskopowe) były integralną częścią procesu rozpoznania i leczenia pacjentów.” (str. 56) proponuję zmienić w następujący sposób: „...gdzie wszelkie badania, w tym: badanie kliniczne i badania dodatkowe takie jak: badania laboratoryjne krwi, badanie radiologiczne, tomografia komputerowa, badanie endoskopowe oraz biopsja były integralną częścią postępowania diagnostycznego i leczenia pacjentów.”

- proponuję zmienić podtytuł 5.2.1. (str.57), 5.5.1. (str. 62), 5.6.1. (str. 73), 5.7.1.1. str. 76) oraz 5.8.1 (str. 80) na: „Nieswoiste zapalenie jamy nosowej, grzybicze zapalenie jamy nosowej oraz zmiany nowotworowe jamy nosowej u psów”;

- „patologiczny szmer podczas oddychania” (str. 57) – określenie bardzo nieprecyzyjne, powinno określić się rodzaj szmeru jaki powstaje w stanach chorobowych układu oddechowego – domyślam się, że chodziło o zaostyczny świst nosowy;

- określenie: „wysięk z jamy nosowej” (str. 57) jest nieprawidłowy, powinno być: „wypływ z nosa”;

- skróty drogi podania leku: „i.m.”, „i.v.” (str. 57) powinny być napisane kursywą, ponieważ pochodzą od nazw łacińskich;

- dawkowanie propofolu (str. 57) należałoby uzupełnić o informację, że dawka 2 - 4 mg/kg m.c. jest dawką wyjściową, a następnie stosowany jest on wg efektu działania;

- w opisie endoskopów wykorzystanych do badania nosa należy podać ich parametry: szerokość, długość i ewentualnie pole widzenia (str. 57);

- określenie: „jamy nosowe zostały dokładnie zbadane makroskopowo” (str. 57) – jest to truizm – każde badanie powinno z założenia być dokładnie wykonywane;

- określenia: „...łącznie pobrano co najmniej 6 rozmazów...”, „Z każdego guza oraz węzła chłonnego pobierano co najmniej 3-5 rozmazów.” (str. 57, 58) – nie rozumiem w jaki sposób można pobrać rozmaz?; podejrzewam, że jest to skrót myślowy?

- zdanie: „Od niektórych pacjentów próbki pobierano także z wątroby, śledziony, guzów skórny, guzów śródpiersia oraz mas w jamie brzusznej, a także ze szpiku kostnego.” (str. 57) – należy połączyć ze zdaniem wcześniejszym, kończącym się słowami „...z innych lokalizacji.”;

- podtytuły: 5.2.2., 5.2.3. oraz 5.2.4. – proponuję połączyć w jeden podtytuł, ponieważ zawarta w nich treść jest prawie identyczna;

- zamiast: „ropny wysięk zapalny” str. (62) bardziej poprawnym określeniem jest: „ropna wydzielina”;

- kryteria zmian wskazujących na grzybicze zapalenie jam nosowych stwierdzane podczas endoskopii (str. 62-63) należy uzupełnić o zanik małżowin nosowych, który jest bardzo częstą konsekwencją jego rodzaju zapalenia;

- zdanie: „W przypadku nowotworów jamy nosowej było to najczęściej obecność patologicznych mas tkankowych, niedrożność jamy nosowej, deformacja i zniszczenie małżowin nosowych, często z obecnością krwawienia z powierzchni zmian.” (str. 63), powinno

brzmieć: „W przypadku nowotworów jamy nosowej obraz endoskopowy charakteryzował się obecnością: patologicznych mas tkankowych, niedrożnością jamy nosowej, deformacją i zanikiem małżowin nosowych oraz krwawieniem.”;

- określenie: „wysięk na powierzchni błony śluzowej jamy nosowej” (str. 63) należy zmienić na: „wydzielina na powierzchni błony śluzowej jamy nosowej”, dodatkowo należy napisać jaki to był rodzaj wydzieliny?;

- określenie: „precyzyjny charakter obserwowanych zmian” (str. 63) jest niezrozumiałe, o jaką precyzję chodzi?

- określenie: „mieszany stan zapalny” (str. 63) jest nieprecyzyjne, najlepiej byłoby określić rodzaj komórek tworzących naciek zapalny;

- zdanie: „Stopień I złośliwości cytologicznej guza z komórek tucznych nadawano w tych przypadkach, w których komórki wykazywały...” (str. 68) powinno brzmieć: „Do I stopnia złośliwości cytologicznej guza z komórek tucznych kwalifikowano w tych przypadkach, w których komórki wykazywały...”;

- w podrozdziale 5.6 (str. 73) brakuje ogólnej informacji na temat: ilości psów zakwalifikowanych do badań, ich rasy, płci i wieku, dodatkowo moim zdaniem psy z chorobami jamy nosowej powinno określić się jako grupa I, psy z chłoniakiem centroblastycznym wielopostaciowym jako grupa II i psy z chłoniakiem T-komórkowym wielopostaciowym mieszanym jako grupa III oraz psy z guzem z komórek tucznych jako grupa IV;

- u psów z: chorobami jamy nosowej, chłoniakiem centroblastycznym wielopostaciowym, chłoniakiem T-komórkowym wielopostaciowym mieszanym i guzem z komórek tucznych określenie: „Grupa I, Grupa II itd.” (str. 73, 74) powinno zostać zastąpione określeniem: „Podgrupa I, Podgrupa II itd.”;

- należy wyjaśnić skrót CHOP (str. 73);

- określenie; „low grade” (str. 74) należy zastąpić „o niskim stopniu złośliwości histologicznej”;

- należy doprecyzować, czy wymienione badane parametry w przypadku: chłoniaka centroblastycznego wielopostaciowego (str. 77), chłoniaka T-komórkowego wielopostaciowego mieszanego (str. 79) oraz guza z komórek tucznych (str. 80) dotyczyły wszystkich ocenianych struktur, czy nie;

- proponuję zmienić podtytuł: 5.8.2. (str. 81) na: „Chłoniak centroblastyczny wielopostaciowy, chłoniak T-komórkowy wielopostaciowy mieszanym i guz z komórek tucznych”;

- wyjaśnienie dlaczego w przypadku jednych chorób dokonywano pomiarów 50 komórek, w innych 60 komórek, a w jeszcze innych 100 komórek zawarto w rozdziale „Dyskusja” (str. 134), a powinno być umieszczone w rozdziale „Materiały i metodyka badań”.

Wyniki przeprowadzonych badań przedstawione zostały w formie opisowej, tabelarycznej oraz graficznej w postaci czytelnych wykresów. Doktorantka w szeroki i dogłębny sposób zaprezentowała wyniki badań oraz jasno i zrozumiale przedstawiła wszelkie możliwe

korelacje uzyskanych wartości pomiędzy poszczególnymi grupami i podgrupami badawczymi. Świadczy to o bardzo dużym nakładzie pracy jaki wniosła Ona zarówno w przeprowadzenie części eksperymentalnej, jak i opracowanie wyników badań.

Uwagi dotyczące rozdziału: „Wyniki”:

- w rozdziale tym powinny zostać zawarte: informacje na temat objawów klinicznych jakie stwierdzono u badanych psów, wyniki badań laboratoryjnych krwi oraz w przypadku grzybiczego zapalenia jamy nosowej wyniki badania mikrobiologicznego np. w postaci tabel;
- proponuję zmienić podtytuł 6.1. (str. 83) na: „Nieswoiste zapalenie jamy nosowej, grzybicze zapalenie jamy nosowej i nowotwory jamy nosowej u psów”;
- proponuję zmienić podtytuł 6.1.1. (str. 83) na: „Charakterystyka psów z nieswoistym zapaleniem jamy nosowej, grzybiczym zapaleniem jamy nosowej i nowotworami jamy nosowej”;
- wyrażenia: „...istotne różnice...”, „...istotnie różniła się...”, „...istotnych różnic...”, „...istotną różnicę...”, „...poziomu istotności...”, „...różnił/a się istotnie...”, „...istotności...”, „...istotnie różnił się...”, „...istotnej różnicy...”, „...istotnie różniącym się...” (str. 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 94, 101, 102, 104, 108, 109) powinno zostać zastąpione przez: „...istotnie statystycznie różnice...”, „...istotnie statystycznie różniła się...”, „...istotnych statystycznie różnic...”, „...istotną statystycznie różnicę...”, „...poziomu istotności statystycznej...”, „...różnił/a się istotnie statystycznie...”, „...istotności statystycznej...”, „...istotnie statystycznie różnił się...”, „...istotnej statystycznie różnicy...”, „...istotnie statystycznie różniącym się...”;
- do danych w nawiasach ($10,1 \pm 2,7$ roku) i ($7,7 \pm 3,1$ roku) (str. 83) należy dopisać „średni wiek”;
- proponuję zmienić tytuł tabeli 1 (str. 83) na: „Charakterystyka demograficzna psów z nieswoistym zapaleniem jamy nosowej, grzybiczym zapaleniem jamy nosowej i nowotworami jamy nosowej”;
- tytuł tab. 2 (str. 84) należy zmienić na: „Wyniki pomiarów cytomorfometrycznych jądra komórkowego w preparatach cytologicznych psów z nieswoistym zapaleniem jamy nosowej, grzybiczym zapaleniem jamy nosowej i nowotworami jamy nosowej”;
- określenie: „...leczonych chemioterapią...” (str. 102, 104, 105), jest nieprawidłowe, należy zmienić na: „...u których zastosowano chemioterapię...”
- brak odnośników do tabel: 3 i 10 oraz rycin: 22, 23, 34, 35, 36 w tekście rozprawy doktorskiej;
- ryciny: 1 – 6 raczej powinny być umieszczone w rozdziale „Wyniki”.

Lektura rozdziału „Dyskusja” wskazuje na dużą znajomość tematu i ogromną wiedzę Autorki, co świadczy przede wszystkim o jej dojrzałości naukowej. Doktorantka umiejętnie, logicznie, a zarazem odważnie dyskutuje nad uzyskanymi wynikami i konfrontuje swoje badania z danymi literaturowymi.

Uwagi dotyczące rozdziału: „Dyskusja”:

- proponuję zmienić podtytuł 7.1. (str. 118) na: „Nieswoiste zapalenie jamy nosowej, grzybicze zapalenie jamy nosowej i nowotwory jamy nosowej u psów”, podtytuł 7.1.1 (str. 118) na: „Charakterystyka demograficzna psów z nieswoistym zapaleniem jamy nosowej, grzybiczym zapaleniem jamy nosowej i nowotworami jamy nosowej”;
- zdanie: „...to w przynajmniej części dostępnych badań choroby nosa mogą być powszechniejsze o osobników ras dużych i dolichocefalicznych...” (str. 119) powinno brzmieć: „...to wyniki niektórych badań wskazują na to, że choroby nosa mogą częściej występować u osobników ras dużych i dolichocefalicznych...”
- określenie: „...najwyższe parametry jądrowe...” (str. 119) jest niejasne;
- wyrażenia: „...istotności...”, „...istotnie wyższe...”, „...istotnie większe...”, „...istotne różnice...” (str. 119, 120, 124, 125, 126, 128, 129) powinno zostać zastąpione przez: „...istotności statystycznej...”, „...istotnie statystycznie wyższe...”, „...istotnie statystycznie większe...”, „...istotnie statystycznie różnice...”;
- zdanie: „Należy jednak podkreślić, że w badaniach tych nie dokonano bezpośrednio porównania z komórkami nabłonka odczynowego z komórkami nowotworowymi i nie można ich jednoznacznie porównać do wyników pracy własnej.” (120-121) jest niejasne;
- proponuję zmienić podtytuł 7.2.1.1. (str. 122) na: „Charakterystyka demograficzna psów z chłoniakiem centroblastycznym wielopostaciowym”;
- zdanie: „W badaniu własnym w analizowanej grupie psów z chłoniakiem centroblastycznym dominowały samice (63%) w stosunku do samców, podczas gdy w literaturze opisywanej dla chłoniaka wieloogniskowego (65 psów), w tym 45 przypadków chłoniaka centroblastycznego przez Davies i in. (2018), przeważały samce (62%).” (str. 122) powinno brzmieć: „W badaniu własnym w analizowanej grupie psów z chłoniakiem centroblastycznym wielopostaciowym dominowały samice (63%), natomiast w badaniach przeprowadzonych przez Daviesa i in. (2018), na 45 przypadków chłoniaka centroblastycznego wielopostaciowego aż 62% stanowiły samce.”
- proponuję zmodyfikować podtytuł 7.2.2.1 (str. 127) na: „Charakterystyka demograficzna psów z chłoniakiem T-komórkowym wielopostaciowym mieszanym”;
- proponuję zmienić podtytuł 7.3.1. (str. 129) na: „Charakterystyka demograficzna psów z guzem z komórek tucznych”;
- w zdaniu: „W badaniach literaturowych opisywano natomiast psy młodsze (4-13 lat, mediana 8 lat), również z przewagą samic, dominacją mieszańców, jednak wśród psów rasowych labradory występowały równie często (Zanardi i in., 2025).” (str. 130) określenie: „...opisywano natomiast psy młodsze...” – czy oznacza to, że u nich guz z komórek tucznych występował częściej, niż u zwierząt starszych?;
- określenie „low grade” (str. 130, 131, 135) należy zmienić na: „o niskim stopniu złośliwości histologicznej”;

- określenie „high grade” (str. 130) należy zmienić na: „o wysokim stopniu złośliwości histologicznej”;

- w zdaniu: „Nieco inaczej wygląda kwestia guzów z komórek tucznych o złośliwości pośredniej i wysokiej lub pośród mastocytom bez uwzględnienia ich stopnia złośliwości histologicznej (Casanova i in., 2021; Catarino i in., 2025; Horta i in., 2018; Marconato i in., 2008; Stefanello i in., 2015).” (str. 130) – należy wyjaśnić jak ta kwestia wygląda?

Rozprawę doktorską kończy 6 jasno sformułowanych na podstawie uzyskanych wyników badań wniosków, które dają wyczerpującą odpowiedź na postawione cele i zadania badawcze.

Uwagi dotyczące rozdziału „Wnioski”:

- we wniosku nr 1 określenie: „nienowotworowe zmiany rozrostowe” (str. 139) proponuję zastąpić przez określenie: „nieswoiste zapalenie jamy nosowej i grzybicze zapalenie jamy nosowej”; wniosek ten powinien zatem brzmieć: „parametry cytomorfometryczne jąder komórkowych nabłonka jamy nosowej objętej procesem nowotworowym nie mają wartości diagnostycznej w odróżnieniu ich od nieswoistego zapalenia jamy nosowej i grzybiczego zapalenia jamy nosowej”;

- we wniosku 6 jego części cyt.: „... (low grade)...” i „...jednocześnie analiza ta nie pozwala na wykluczenie obecności przerzutów do regionalnych węzłów chłonnych.” (str. 139) są niepotrzebne i można ją usunąć; wniosek ten powinien zatem brzmieć: „Ze względu na to, że średnie wymiary pola powierzchni, średnicy i obwodu komórek nowotworowych są większe u psów z przerzutami do regionalnych węzłów chłonnych, niż u psów bez przerzutów, analiza cytomorfometryczna może mieć wartość pomocniczą w potwierdzeniu obecności przerzutów mastocytomy o niskim stopniu złośliwości histologicznej do regionalnych węzłów chłonnych.”

Piśmiennictwo krajowe i zagraniczne (w tym: artykuły naukowe – 112 [89,1%]; doniesienia konferencyjne – 2 [1,5%]; pozycje książkowe – 8 [6,2%]; prace magisterskie – 2 [1,5%]; prace doktorskie – 1 [0,7%]; prace dyplomowe – 1 [0,7%]) wykorzystane w pracy jest aktualne (31% stanowią publikacje z lat 2020 – 2025) i świadczy o doskonałej znajomości opisanej w rozprawie doktorskiej problematyce. Na uwagę zasługuje fakt, że wykorzystane w rozprawie doktorskiej piśmiennictwo w znaczącym procencie oparte jest na pracach badawczych opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR.

Zgodnie z gramatyką języka polskiego nazwiska polskie i nazwiska zagraniczne (jeżeli tylko jest możliwe przyporządkowanie ich jakiemuś wzorcowi odmiany) podlegają odmianie przez przypadki, dlatego nazwiska użyte w tekście należy napisać w odpowiednim przypadku.

Nieścisłości stylistyczne i interpunkcyjne oraz błędy literowe zaznaczono w tekście przedstawionej do oceny dysertacji.

Pracę doktorską lek. wet. Diany Elżbiety Stopki oceniam wysoko. Autorka podjęła badania nad istotnym z naukowego i praktycznego punktu widzenia problemem, realizując

postawione cele przy pomocy nowoczesnego i pracowitego wachlarza badań. Stanowi ona wartościową i liczącą się pozycję w piśmiennictwie dotyczącym zagadnień związanych z rozpoznawaniem chorób nowotworowych psów, jak również z oceną rokowania dla tego rodzaju chorób.

Przedstawione uwagi Recenzenta w najmniejszym stopniu nie zmniejszają wartości merytorycznej pracy i z powodzeniem mogą zostać poprawione przed jej opublikowaniem.

Reasumując, pragnę podkreślić, że rozprawa doktorska lek. wet. Diany Elżbiety Stopki jest pracą oryginalną o wysokim poziomie naukowym. Doktorantka podjęła interesujący, aktualny i można powiedzieć pionierski temat badawczy, gdyż w takim zakresie badania cytomorfometryczne dotyczące rozpoznawania chorób nowotworowych psów, jak również oceny rokowania dla tego rodzaju chorób dotychczas nie były prowadzone. Przy właściwie dobranej metodyce badawczej, Autorka przeprowadziła badania i prawidłowo zinterpretowała uzyskane wyniki. Należy podkreślić, że uzyskane wyniki mogą znaleźć zastosowanie w praktyce lekarsko – weterynaryjnej, a w szczególności w onkologii we wczesnym wykrywaniu zmian nowotworowych, w różnicowaniu zmian nowotworowych od nienowotworowych oraz w określaniu zasięgu choroby nowotworowej, co umożliwi zastosowanie odpowiedniego leczenia w odpowiednim czasie.

W mojej opinii rozprawa doktorska lek. wet. Diany Elżbiety Stopki odpowiada warunkom określonym w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce . Przedkładam zatem Radzie Dyscypliny Weterynarii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wniosek o dopuszczenie lek. wet. Diany Elżbiety Stopki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. Marcin Jankowski, prof. uczelni

UNIwersytet Przyrodniczy
wrocławiu
50-375 Wrocław, ul. C.K. Norwida 25
tel. 71 3205360, 71 3205365
NIP: 896 000 53 54; REGON: 000001867
Katedra Chorób Wewnętrznych

OPŁATA POCZTOWA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A.
ID nr 610728/D

ZWROTNE POTWIERDZENIE ODBIORU

PRIORYTET

PRIORYTET

Biurow Obsługi Nauki
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie
ul. Nowosymowska 166
02-787 Warszawa

R

(00)859007734710751453

(00)859007734710751453

2025

Poczta Polska	Opłata pobrana	zł	gr
---------------	----------------	----	----

RPL/1812/2026 N
Data: 2026-01-28

KANCELARIA GŁÓWNA SGGW
2026 -01- 28
WPŁYNĘŁO DNIA -6-